

N:o 11.

Af herr **Ljungberg**, *angående ny reglering af lönevilkor m. m. för Riksdagens justitieombudsman.*

En till sin bestämmelse utmärkt institution, öfver hvilken svenska nationen kan vara stolt, emedan densamma icke i något annat land har sin fulla motsvarighet, är justitieombudsmanneambetet.

Men om detta skall fylla sin betydelsefulla uppgift, att vara ett värn för den förtryckta eller orättvist behandlade, att, utan mannamån, tillse lagarnes efterlefnad och att kunna, efter pligt och samvete, ställa under tilltal både högre och lägre embetsmän, äfven Konungens rådgifvare och högsta domstolens ledamöter, så bör detta embetes innehafvare vara försäkrad om sådana existensvilkor, att icke lockelsen af gunst eller fördelaktigare embetssällning kan förleda honom att något enda ögonblick glömma sin höga och fosterländska uppgift.

Under de första årtiondena efter 1809 års revolution spelade justitieombudsmanneambetet en ganska stor roll och uppfylde väl sin bestämmelse. Då beklädde vanligen samma innehafvare denna post under många år. Under hela tiden från 1809 till 1884 synes blott *en* justitieombudsman hafva under allenast *fem* år innehaft denna befattning; de öfriga tjenstgjorde under perioder af från 8 ända till 14 och 23 år. Men efter 1889 har kommit en period, som på 13 år förbrukat lika många innehafvare af embetet som alla de föregående 75 åren. Hvilka än grunderna må hafva varit till detta af alla tänkande beklagade förhållande, att ifrågavarande embete förlorat all stabilitet och förvandlats till en öfvergångsplats till den högre byråkratien — ett faktum är, att innehafvaren af denna befattning knappt hunnit sätta sig in deruti, förr än han blifvit bortkallad — en gång efter 3 månaders, en annan gång efter ett halft års tid, och flertalet efter blott 2—3 års förlopp. Blott en person har under denna period innehaft platsen i 5

år, innan han befordrades till justitieråd. Tvenne gånger (1889 och 1897) har embetet *tre gånger på samma år* ombytt innehafvare.

Det behöfver icke visas, hvilken förderlig inverkan på embetets verksamhet, inflytelse och förtroende hos folket, denna oerhörda vaxling i innehafvare måste utöfva; och om justitieombudsmannabefattningen ännu skall bibehållas, måste Riksdagen, efter min tanke, hafva sig synnerligen angeläget att se till, att embetet vinner mera stadga och försättes i en så betryggande ställning, att det icke bildar allenast ett trappsteg till andra platser. Jag får därför vördsamt hemställa:

att Riksdagens justitieombudsman må, lika med högsta domstolens ledamöter, tilldelas en årlig lön af 10,000 kronor;

att han må, efter minst 10 års tjenstetid och uppnådda 65 åldersår, undfå en pension af 80 procent å lönen; samt

att den justitieombudsman, som före sitt 65:te åldersår afgår, i följd deraf att valet träffat annan person, må, när detta skett utan officiel anmärkning mot hans embetsförvaltning, åtnjuta halfva den pension, som annars efter ofvan angifna regler skulle honom tillkomma, dock endast till dess han till äfventyrs på stat erhöle embete eller tjenst med högre löneförmåner.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 15 januari 1898.

C. E. Ljungberg.